

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

**'God alleen weet
wat het nuttigste is'** [p.8]

Gereformeerde Gemeente Wolphaartsdijk

De in Wolphaartsdijk wonende leden van de Gereformeerde Gemeenten kerken aanvankelijk in Goes. Op 2 mei 1912 nemen zij echter een eigen kerk (met ruim 200 zitplaatsen) aan de Villa Novastraat in gebruik. Twee weken later, op 16 mei 1912, vindt de instituering tot zelfstandige gemeente plaats. In 1932 wordt het aantal zitplaatsen uitgebreid tot 281. Bij de watersnoodramp

van 1953 is er één slachtoffer in de gemeente te betreuren en staat er bij vloed ruim anderhalve meter water in de kerk. In 1958 wordt de oostelijke vleugel van het naastgelegen pand 'Tavenu' aangekocht en als verenigingsgebouw ingericht. In 2014 wordt dit uitgebreid, gemoderniseerd en met de kerk verbonden. De gemeente is vacant. Het aantal leden en doopleden bedraagt 261.

26/04/2018
jaargang 96

nr **30**

Uw wegen zijn niet Mijne wegen

‘Uw wegen zijn niet Mijne wegen, spreekt de Heere’ (Jes. 55:8). En in vers 9 staat: ‘Alzo zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen’. De waarheid en de betekenis van bovenstaande woorden zal door Gods kinderen op hun levensweg worden ingeleefd.

‘Gij zult mij leiden door Uw raad.’

Psalm 73:24a

De Heere leidt het volk welks rechterhand Hij heeft gevat naar Zijn raad, dat wil zeggen: naar Zijn wil en Zijn welbehagen. Die raad voert Hij uit in het leven van Zijn volk. Nee, Hij leidt ze niet naar hún raad, maar naar Zijn raad, niet in de wegen die ze zelf verkiezen en begeren, maar in die wegen waarvan Hij weet dat ze voor hen nuttig en profijtelijk zijn. O, boven alles wat geschiedt, ook in het leven van Gods Kerk en kinderen staat als het ware gegraveerd met gulden letters: ‘Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen’. Hoe onbegrijpelijk die wegen dikwijls zijn voor degenen die ze bewandelen, hoe dikwijls er dan tegen wordt gemurmureerd, maar God gaat door. De Heere leidt naar Zijn raad en dit geldt zowel in het natuurlijke als in het geestelijke. In het natuurlijke leven, dus het leven hier op aarde, gaat de weg van Gods kinderen zo menigmaal door de diepte, zo dikwijls tegen vlees en bloed. En menig keer zal Gods volk, omdat ze niet begrijpen waarom en waartoe, hiertegen in opstand komen.

Moeite in mijn ogen

Asaf had geprobeerd God en Zijn wegen te begrijpen, maar hij was er hopeloos mee vastgelopen. Hij zegt in Psalm 73:16: ‘Nochtans heb ik gedacht om dit te mogen verstaan; maar het was moeite in mijn ogen’. Hij kon er niet uitkomen. Hij had gezien op de dwazen en goddelozen en ogenschijnlijk hadden ze niet

anders dan voorspoed. ‘Want er zijn geen banden tot hun dood toe, en hun kracht is fris’ (vers 4). Ze zijn niet in de moeite als andere mensen en worden met andere mensen niet geplaagd. Daarom omringt hen de hovaardij als een keten. Het ging zelfs zover dat ze hun mond tegen de hemel zetten, dat ze dus onbeschroomd God durfden lasteren. En... toch, zulken hadden voorspoed en deelden ogenschijnlijk in de zegen. Ze waren goddeloos en nochtans hadden zij rust in de wereld en vermenigvuldigden het vermogen.

Daartegenover ziet Asaf dan zijn eigen weg. De ganse dag was hij geplaagd en zijn bestraffing was er alle morgens. Steeds weer was het moeite en verdriet, altijd weer zorgen en ellende. En waarom en waartoe? Waarom werden die goddelozen niet geplaagd en geslagen. Zij maakten het er naar. En waarom had Gods volk, dat toch de Heere vreesde, in deze wereld geen voorspoed? Het is toch Gods volk. Zijn eigendom. Zijn beminden, lievelingen en keurlingen. Het is toch de gemeente die Jezus met Zijn bloed heeft gekocht, die Hij beschermt en bewaart, die Hij voor Zijn rekening heeft genomen voor tijd en eeuwigheid. Hij droeg toch hun zondestraf en waarom dan dat lijden, die moeite en dat verdriet?

Zijn treden uitgeschoten

O, Asaf ging aan alles twijfelen. Bijkans waren zijn treden uitgeschoten. Was het dan toch tevergeefs om God te dienen? Had hij dan tevergeefs zijn hart gezuiverd en zijn handen in onschuld gewassen. Asaf ging God verdenken in Zijn liefde, trouw, almacht en alwetendheid. Steeds dieper zonk hij weg in deze modderpoel, steeds meer zogen zijn voeten vast in dat modderige slijk. Het werd al donkerder, al banger en al onmogelijker. Dit ‘duurde tot hij uit die drom, van nevelen ging in ‘t heiligdom’. De Heere trok hem op uit dat modderig slijk. Niet meer bij eigen licht, maar bij hemels en Goddelijk licht mocht hij toen alles gaan bezien. Wat werd alles toen anders.

wijlen ds. A.F. Honkoop

In dit nummer

4 Examen
mogen doen

5 Commentaar:
Het oordeel der liefde

24 Wit en zwart

- 2** Uw wegen zijn niet Mijne wegen
- 3** De aanspraak in het Gebed des Heeren [17]
- 6** Gemeente-zijn in de 21ste eeuw [3]
- 7** Dichterbij Dordt
- 8** ‘God alleen weet wat het nuttigste is’
- 9** Rechtvaardig door het geloof [6]
- 10** Hij redt, keer op keer
- 11** Gods hand over de burg
- 12** Wonderlijk zijn ‘s Heeren wegen
- 13** Jeugdtribiek
- 14** Boeknieuws
- 15** Kerknieuws
- 16** Berichten
- 17** Kerkdiensten

De tweede bede in het Gebed des Heeren [17]

Hij zag het einde van de goddelozen: 'Zij storten van den top van eer, in eeuwige verwoesting neer'. 'Hoe worden zij tot ieders schrik vernield als in een ogenblik! Hoe moeten zij het leven enden. Van angst, verteerd in hun ellenden! 'Hun weeld' is als een droom vergaan, O Heer', wanneer gij op zult staan, zult Gij hun tonen onverwacht, hoe Gij hun ijdel beeld veracht'. O, wat moet Asaf diep beschaamd zijn geweest. Welke smart moet zijn hart vervuld hebben bij het zien van zijn dwaasheid. In ootmoed erkent hij: 'Ik heb Gods waarheid niet geloofd, maar was door mijn verwaanden geest, bij U een onvernunftig beest'. Maar niet alleen zag hij het einde van de goddelozen, maar ook het zalig einde van Gods kinderen. Ze worden geleid door 's Heeren raad en in die weg voor- en toebeleid voor de eeuwige heerlijkheid.

Stuurman af

Asaf was stuurman af en kon God weer laten regeren. Wat mag dat toch een zalige gestalte zijn. O, volk van God, geloof toch eens dat God alleen uw welzijn zoekt. Dat de Heere ook u leidt naar Zijn raad, maar u ten nutte. Ook die smartelijke wegen, ook dat kruis dat ge dragen moet, ook dingen die ge niet begrijpen kunt, ja alles en alles moet medewerken ten goede. Is er dan reden om God te verdenken? Er is er Eén Die smarten gedragen heeft. Die de vloek heeft weggenomen en de straf gedragen heeft. Daarom handelt God nooit in toorn, maar altijd in liefde met Zijn volk. Omdat Jezus de lijdensweg is gegaan zijn de wegen van Gods volk geheiligd. 'Hoe donker ooit Gods weg moog' wezen, Hij ziet in gunst op die Hem vrezén'. Heilig zijn Gods wegen, ja wijsheid allemaal. Juist die wegen waar hier het meest over wordt geklaagd, daar zal straks het heerlijkst van gezongen worden: 'Dan zingen zij, in God verblijd, aan Hem gewijd, van 's Heeren wegen: want groot is 's Heeren heerlijkheid, Zijn majesteit ten top gestegen' (Ps. 138:3)

Thomas Watson

Uit: "Het Gebed des Heeren" van Thomas Watson (uitg. Gebr. Koster, Barneveld, 1999).

'Uw Koninkrijk kome'

Een ziel die waarlijk aan God verbonden is, stemt hartelijk met deze bede in: 'Uw Koninkrijk kome'.

Uit deze woorden volgt dat God Koning is, want iemand die een koninkrijk heeft, moet op z'n minst koning zijn. 'God is een Koning der ganse aarde' (Ps. 47:8). Hij is Koning op Zijn troon. 'God zit op den troon Zijner heiligheid' (Ps. 47:9). Hij heeft een koninklijke titel, hoogheid en majesteit. 'Want alzo zegt de Hoge en Verhevene' (Jes. 57:15). Hij heeft ook de symbolen van het koningschap. Hij heeft een zwaard. 'Indien Ik Mijn glinsterend zwaard wette' (Deut. 32:41). Hij heeft een scepter. 'De scepter Uws Koninkrijks is een rechte scepter' (een scepter van gerechtigheid, Eng. Vertaling) (Hebr. 1:8). Hij heeft een koninklijke kroon. 'Op Zijn hoofd waren vele koninklijke hoeden' (kronen, Eng. Vertaling) (Openb. 19:12). Hij heeft ook koninklijke rechten. Hij heeft de macht om wetten te maken en gratie te verlenen, wat de keur en het sieraad is dat bij de kroon behoort. Derhalve is de Heere Koning.

Verder is Hij ook een groot Koning. 'Een groot Koning boven alle goden' (Ps. 95:3). Hij is groot in en van Zichzelf, en niet zoals andere koningen, die groot gemaakt worden door hun onderdanen. Dat Hij zo'n groot Koning is, blijkt uit de oneindigheid van Zijn Wezen. 'Vervul Ik niet de hemel en de aarde? zegt de HEERE' (Jer. 23:24). Met Zijn Wezen is Hij overal, Hij is nergens in te sluiten en toch ook nergens buiten te sluiten. Hij is zo onmetelijk groot, dat 'de hemel der hemelen Hem niet kan bevatten' (1 Kon. 8:27). Zijn grootheid blijkt uit de werken Zijner kracht. Hij heeft de hemel en de aarde gemaakt en Hij kan die ook weer teniet maken (Ps. 124:8).

Met één ademtocht kan Hij ons tot stof vergruizen. Met één woord kan Hij de pinnen uit de as van de wereld trekken en die in stukken breken. 'Hij giet verachting over de prinsen uit' (Job 12:21). 'Hij snijdt de geest der vorsten af' (Ps. 76:13). Hij is Opperheer en doet al wat Hem behaagt (Ps. 115:3). Hij weegt 'de bergen in een waag en de heuvelen in een weegschaal' (Jes. 40:12). God is een heerlijk Koning. 'Wie is Hij, deze Koning der ere? De HEERE der heirscharen, Die is de Koning der ere' (Ps. 24:10). Hij heeft heerlijkheid van Zichzelf. 'De HEERE regeert, Hij is met hoogheid bekleed' (Ps. 93:1).

(wordt vervolgd)

Examen mogen doen

Beste jongeren,

De periode die voorligt zal voor een groep van jullie van grote betekenis zijn. Examen afleggen en de resultaten daarvan zijn kruispunten in je leven die bepalen hoe je levenspad verder gaat. Mij is gevraagd in dat licht een paar hartelijke woorden te schrijven om ons meelevend met jullie daarin te betonen.

Bedenk wat een voorrecht het is dat jij de gezondheid hebt om examen te mogen doen. Er zijn ook jongeren die nooit zover komen door beperkingen, ziekte en zorgen. Wat zijn er ook een psychische noden onder jongeren die daardoor zoveel (schoolse) tegenslagen op hun levenspad ontmoeten. Wellicht ken je ook mensen die kinderen konden hebben van jouw leeftijd die ook examen konden doen, maar die staren op lege plaatsen. Vergeet al deze mensen niet. En mag in jullie hart leven dat het Gods onverdiende zorg is dat jullie nog examen kunnen en mogen doen. Verder kunnen er in het hart van een mens vele gedachten en overleggingen zijn, maar Gods raad zal uiteindelijk geschieden. Mag dat bij alle beslissingen die je nemen mag en moet, maar veel beseft worden. Om als jongeren met je ouder(s) te vragen in alles: Heere leer mij toch Uw weg.

Veel sterkte, wijsheid en gezondheid toegewenst in de komende weken. Trouw leren, maar ook goed slapen en eten zijn belangrijk. Gebruik je talenten die je van de Heere hebt gekregen. We leven zeker met jullie mee in de komende weken. Mijn gewoonte is, net als vele broeders predikanten en ambtsdragers, om jullie in de zondagse diensten op te dragen en de Heere te smeken om Zijn hulp en kracht bij de examens.

Mag ik je opwekken om dat ook zelf te doen. Buig elke morgen voordat je examen gaat doen, je knieën. Dat is zeker niet vroom! En als ze van binnen zeggen dat je dat anders ook niet deed, dat de Heere je dus toch maar een huichelaar vindt als je het nu wel doet, luister dan naar die stem maar niet. Vraag Hem ondanks je zondige bestaan, maar elke ochtend om een verbeurde zegen. En sluit de dag af (net als anders, of ga er toch weer mee beginnen) met Bijbellezen en gebed.

Sta je er goed voor, word niet hoogmoedig, maar smeed om Gods hulp. Sta je er minder goed of slecht voor, word dan niet moedeloos. Maar probeer te doen wat je kunt. Gebruik je talenten en vraag de Heere om Zijn hulp. En leer vooral stil te zijn in de weg die Hij met je gaat. Ook al zou je zakken. Soms mag je later zien dat het goed geweest is om in je jeugd tegenslag te hebben ontvangen die je waarlijk aan de Heere verbonden heeft.

Examens, slagen, toekomstplannen. Een woord van bezinning mag toch niet ontbreken als ik me nu tot jullie richt. Natuurlijk gun ik je een positief resultaat. Een diploma met een goede cijferlijst voor een vervolgopleiding. Een goede plaats in de maatschappij. Een voorspoedige toekomst. Een..., ja, wat zouden we je niet gunnen. En toch de wereld, geld, goed, aardse geluk, een mooie baan, een voorspoedig leven, het gaat alles echt voorbij. Dat is geen zware taal, maar Bijbelse eerlijkheid door onze zonden en onze diepe afval van God. Daarom mijn bezinnend woord, nee, Gods woord: zoek eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid. Zoek de Heere jong en vroeg. Geloof me dat Ezzau met het vele straatarm was. En dat Jozef, ondanks al zijn ellende, zelfs in de gevangenis van Egypte, schatrijk was. Beste jongelvi, vanuit mijn hart de opwekking die Ledebour al vitsprak: Zoek Jezus veel, zoek Jezus vroeg, wie Jezus heeft, die heeft genoeg! Nog is het genadetijd en de Heere zoekt naar Zijn welbehagen door wederbarende genade nog weglopers in Adam.

Gieve de Heere dat er ook onder jullie nog gevonden mogen worden die in Zijn dienst mogen arbeiden en daarin hun gaven en talenten mogen besteden. Al kan dat ook als timmerman onder je collega's, als zuster in een ziekenhuis, als meester voor de klas, als een eenvoudige Godvrezende moeder later in je gezin of met je vele gaven en talenten op een vooraanstaande plaats in de maatschappij zoals een Daniël.

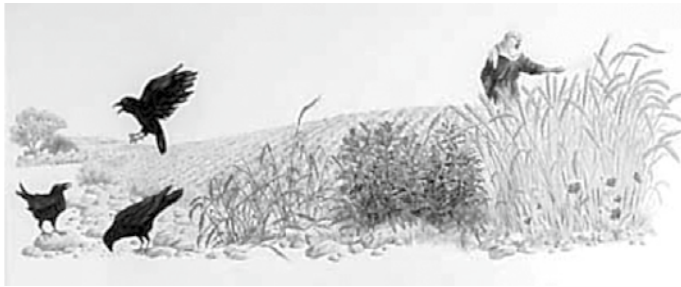
We wensen ook de ouder(s) en de scholen die om onze jongeren staan van harte een afhankelijk, biddend leven toe voor onze jongeren. Mag het, jong en oud, in ons aller hart maar leven: Uw Naam worde geheiligd, Uw Koninkrijk kome en Uw wil geschiede!

ds. A. Verschuure, Capelle aan den IJssel

Het oordeel der liefde

ds. G. Clements,
Gouda

Op de COGG-conferentie van 11 april j.l. bepleitte dr. G.A. van den Brink dat 'het oordeel der liefde' een centrale rol zou moeten spelen in de gereformeerde gezindte. Met de term 'oordeel der liefde' wordt bedoeld wat we vinden in de Dordtse Leerregels: 'Van degenen die hun geloof uiterlijk belijden en hun leven beteren, moet men naar het voorbeeld der apostelen het beste oordelen en spreken' (DL, III. IV. 15).

'Zie, een zaaier ging uit om te zaaien' (Matth. 13:3).

Dr. Van den Brink, hersteld hervormd predikant in Rotterdam-Kralingseveer, constateert dat dit oordeel der liefde ter linker- en rechterzijde van het kerkelijk leven node gemist wordt. Ter linkerzijde wordt er niet of nauwelijks geoordeeld. Alles kan en mag, er is geen kerkelijke tuchtoefening meer.

In het rechterdeel van de kerk wordt er wel geoordeeld, maar ontbreekt het aan de liefde. 'Ambtsdragers gedragen zich alsof zij Christus zijn: zij weten wat er in de mens is'. Liefdeloos oordelen zij over andermans genadestaat. Hij illustreert dit onder meer met het voorbeeld van een vader die voor het eerst aan het Heilig Avondmaal ging. Zijn predikant voegde de man in bijzijn van de jonge kinderen toe dat hij de zonde tegen de Heilige Geest had gedaan. Naar mijn vaste overtuiging schetst Van den Brink hiermee een karikatuur van de pastorale zorg van vele toegewijde ambtsdragers. Zo'n ernstige beschuldiging vraagt om een weerwoord.

Tweeërlei kinderen des verbonds

Wat hebben de vaders in de Dordtse Leerregels met het oordeel der liefde precies bedoeld? In de eerste plaats dit, dat ambtsdragers geen hartenkenners zijn en dat het oordeel alleen de Heere toekomt. Christus maande Zijn discipelen om het onkruid niet voortijdig te verzamelen, want mogelijk wordt daarbij de tarwe uitgerukt. (Matth. 13:29). Calvijn hanteert in dit verband de term 'oordeel der liefde'. Hij schrijft dat Christus 'een zeker oordeel der liefde heeft gesteld, naar hetwelk wij voor leden der kerk zouden houden, die door belijdenis des geloofs, onberispelijke wandel en deelneming aan de bondszegelen, dezelfde God en Christus met ons belijden' (Inst. IV.1.7-8).

De reformator vat dit oordeel der liefde niet zo op, alsof hij daarmee wilde zeggen: wij houden u voor gelovigen zonder meer. Calvijn spreekt steeds over tweeërlei kinderen des verbonds. Over de grote menigte van kerkgangers schrijft Calvijn: 'In deze zijn zeer veel huichelaars onder

de leden gemengd, die van Christus niets hebben dan de uiterlijke naam en schijn'. En daarom zal er altijd onderscheid gemaakt moeten worden tussen het uiterlijk recht tot de zegelen des verbonds en het innerlijk recht voor een alwetende God. 'De Heere kent degenen die Zijne zijn' (2 Tim. 2:19).

Oproep tot zelfonderzoek

Het is de dure roeping van de kerk om in prediking en pastoraat de toetssteen van Gods Woord voor te houden. 'Onderzoek uzelf en of gij in het geloof zijt' (2 Kor. 13:5) Stemt Van den Brink daarmee ook in? Of gaat het oordeel der liefde bij hem zóver dat ook de prediking geen onderscheid meer maakt? We krijgen deze indruk als we lezen dat hij bezwaar maakt tegen 'waarschuwingen tegen zelfbedrog', tegen een 'ingebeelde hemel' en tegen 'vals geloof'.

De prediker is geen hartenkenner, maar hij is wel geroepen in zijn prediking het snode van het kostelijke te scheiden. 'Zegt den rechtvaardige, dat het hem welgaan zal, (...) wee den goddeloze, het zal hem kwalijk gaan' (Jes. 3:10-11). Christus heeft dit onderscheid krachtig naar voren gebracht in Zijn gelijkenissen, bijvoorbeeld in de gelijkenis van het zaad. 'Die nu in de goede aarde bezaaid is, deze is degene die het Woord hoort en verstaat' (Matth. 13:23). Het ware geloof in Christus overtuigt door Gods wet. Het harde hart is verbrijzeld. Het zaad dat tussen de stenen is gevallen, mist deze diepte van aarde. Het kent hoogstens enige vreugde in het Evangelie, maar het stenen hart is door Gods Geest niet weggenomen (zie: kanttekening 19).

Liefde voor zielen

Het oordeel der liefde betekent dus geenszins dat wij de gedoopte gemeente beschouwen als broeders en zusters in Christus zondermeer. Dat zou pas liefdeloos zijn. Juist de Dordtse Leerregels hebben zich tegen deze veralgemenisering teweergegesteld. Zij spraken van de onfeilbare vruchten der verkiezing (DL, I. 12). Liefde voor de zielen blijkt daarin dat de prediker hun op bewogen wijze de twee wegen verkondigt. De liefde handelt niet lichtvaardig, maar verblijdt zich in de waarheid (1 Kor. 13:4,6). Christus handelde uit liefde tot Nicodémus, een zoon des verbonds en een leraar in Israël, toen Hij sprak: 'Tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien' (Joh. 3:3).

Laat iedere gemeente op een gezonde wijze uitzien naar de bekering van zondaren onder Jood en heiden.

Gemeente-zijn in de 21ste eeuw [3]

Tucht is vaak niet geliefd. Dat is verkeerd. We moeten de tucht liefhebben, zo leert de Spreukendichter ons: 'Wie de tucht liefheeft, die heeft de wetenschap lief, maar wie de bestraffing haat, is onvernünftig' (Spr. 12:1).

ds. C.J. Meeuse,
Arnhemuiden

5. Door gebrekkige tucht dreigt de gemeente te gronde te gaan.

Dat we de tucht niet liefhebben, komt doordat we niet graag erkennen iets verkeerd gedaan te hebben. Daarom laten we ons dan ook niet graag terechtwijzen. Maar ieder mens heeft het hard nodig en een kind Gods gaat ervaren wat Paulus schrijft: 'Want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geselt een iegelijken zoon dien Hij aanneemt' (Hebr. 12:6).

Ook binnen het kerkelijk leven is de tucht nodig en nuttig. Alleen gaat het daar wel over ingrijpende ontsporingen. Ze zijn te erger als we ze laten doorgaan, want daarvoor laten we mensen doorgaan op de weg naar hun verderf. Ook zal een kerkverband

dat de tucht verwaarloost binnen korte tijd door zonden overwoekerd worden. Bij de kenmerken van Gods Kerk op aarde hoort, zoals onze geloofsbelijdenis in artikel 29 leert, naast de 'reine predicatie van het Evangelie en de reine bediening der sacramenten'. Als derde kenmerk van de ware Kerk wordt genoemd: 'zo de kerkelijke tucht gebruikt wordt, om de zonden te straffen'.

Als de tucht in de kerk niet wordt gehandhaafd, dan wordt ze als een stad zonder muur, die openligt voor vijanden. Nehémia heeft zich, door God aangezet, veel inspanningen getroost om muren te krijgen rondom Jeruzalem om Sanballat, de Horoniet, Tobia, de Ammoniet en Gesem, de Arabier en andere vijanden buiten te houden.

Christus stelde de zeven gemeenten in Klein-Azië ook onder Zijn tucht met de bedreiging dat hij de kandelaar zou wegnemen als men zich niet bekeerde. Wees blij met tucht, ook in het persoonlijke leven. Maar weet ook dat ze onmisbaar is voor een gezond kerkelijk leven. Waar ze verwaarloosd wordt, krijgen dwalingen de overhand. Gods Geest kan met Zijn werken wijken; er zijn dan geen bekeringen meer en de duivel krijgt binnen korte tijd vrij spel.

6. De gemeente groeit niet door geboorten, maar door wedergeboorten.

Toen ik in Rotterdam diende, was het wel eens moeilijk als gezinnen de stad uittrokken om zich in omliggende plaatsen te vestigen. Ouderen bleven achter, maar het aantal geboorten nam steeds verder af. Als dan het aantal sterfgevallen het aantal geboorten overtreft en ook nog eens een aantal gezinnen naar elders verhuist, dan zie je het ledenaantal dalen.

Wie verlangt er niet naar de groei van zijn gemeente? Veel mensen kijken ieder jaar naar de nieuwe cijfers. We spannen ons in door evangelisatiewerk – en dat is positief – maar is iedereen ook evangelist?

Wie verlangt er niet naar de groei van zijn gemeente? Veel mensen kijken ieder jaar naar de nieuwe cijfers. We spannen ons in door evangelisatiewerk –en dat is positief– maar is iedereen ook evangelist? In je buurt, of op je werk, zou iedereen moeten weten welke overtuigingen je leven inhoud geven. Maar alle ijver in het kerkelijk werk is ook niet eender. We weten wat Christus zei: 'Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeeën, gij geveinsden; want gij omreist zee en land om één Jodengenoot te maken; en als hij het geworden is, zo maakt gij hem een kind der hel, tweemaal meer dan gij zijt' (Matth. 23:15).

In Amerika kennen ze megagemeenten die geleid worden door televisiedominees.

Trouwens ook in de kerkgeschiedenis is de kerk getalsmatig enorm gaan groeien toen het christendom staatsgodsdienst werd. Sommigen spreken hier wel van de zondeval van het christendom. Ik denk dat een staatskerk of een landskerk, vooral ook als de politiek er zeggenschap in heeft, vaak een verdrietig verval van het christendom laat zien. Het blijft wel waar dat heel de samenleving de wet behoort te houden, maar we houden de kerk toch graag gescheiden van de staat. Laat iedere gemeente een missionaire gemeente zijn en dichtbij en ver weg, en op een gezonde wijze uitzien naar groei, maar dan wel naar wezenlijke, innerlijke groei, dat is: naar de bekering van zondaren onder Jood en heidenen.

Ik werd niet moedeloos van de getalsmatige afname van het ledental in Rotterdam. Het kwam niet doordat mensen de gemeenten verlieten, maar doordat ze verhuisden. Daartegenover mocht ik zien dat Gods Kerk alleen maar kan groeien. Er worden er wel bekeerd, maar er is geen 'afval der heiligen'. De duivel verliest alleen maar onderdanen en het Koninkrijk van Christus kan alleen maar groeien. Christus bouwt Zijn gemeente (Matth. 16:18) en daarbij gaat het om levende leden: 'een uitverkoren geslacht, een koninkrijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk' (1 Petr. 2:9). Zijn wij al levende leden van Christus' gemeente?

(wordt vervolgd)

RUBRIEK **DICHTERBIJ DORDT** [14]

De werkwijze geboycot

Uit de Voorrede van de DL: de synode 'heeft zeer naarstiglijk en met grote lankmoedigheid gearbeid, om de voornaamste voorstanders dezer leringen, voor haar geciteerd zijnde, te bewegen, dat zij hun gevoelens van de vijf bekende hoofdstukken der leer, mitsgaders de redenen van dien volkomenlijk wilden verklaren. Maar als zij het oordeel der synode verwierpen en op de vraagstukken, in de manier als billijk was, weigerden te antwoorden, en dat voorts geen vermaningen der synode, noch resolutiën der welgeboren Edele Gedeputeerden van de heren Generale Staten, ja zelfs niet de bevelen van de Doorluchtige Hoogmogende Heren Generale Staten bij hen iets vorderden, is de synode genoodzaakt, met last van hun Hoogmogende en naar de gewoonte der oude synoden, een andere weg in te gaan...'

De geschiedbeschrijving over de Dordtse synode is nogal verschillend. Dat geeft verwarring. De invloed van de remonstranten hierop is namelijk niet gering geweest. Het kan ook bekend zijn, dat de geschiedwetenschap de gereformeerde kerk vaak niet gunstig gezind is. Als het 'wetenschappelijk' is dan wordt het snel voor zoete koek geslikt, nietwaar? Daarom is het goed om aandachtig kennis te nemen van wat de synode zelf in deze Voorrede schrijft, liever nog: belijdt. Hier lezen we geschiedschrijving uit de eerste hand, uit de primaire bron. Laten we het daar maar eenvoudig bij houden.

Laat duidelijk zijn, dat de overheid rust wilde in ons bedreigde landje. Ook stond zij op een zorgvuldige werkwijze. Terecht natuurlijk. Door de overheid was daarom uitdrukkelijk opgedragen om 'de leringen van Arminius en zijn navolgers rijpelijk te onderzoeken'. In de afgelegde eed was ook uitgesproken

400 JAAR - SYNODE VAN DORDRECHT

gewetensvol te werk te gaan 'in al deze synodale handelingen, in dewelke een onderzoek, oordeel en beslissing, zowel van de vijf artikelen, en de daaruit gerezen zwarigheden, als van alle andere leerstukken ingesteld zal worden...'. Nu voegt men toe, dat men zeer ijverig en met groot geduld te werk is gegaan. Niet vooringenomen, maar eerst goed luisteren en ook 'de redenen van dien horen verklaren'. Deze werkwijze was dus door de overheid opgedragen en ook hun vaste voornemen.

De oorspronkelijke bedoeling was dat de remonstranten zich mondeling zouden verantwoorden tijdens de synodale vergadering. Er mochten geen misverstanden zijn over hun bedoelingen. Vandaar dat ze met 'hun gevoelens' mochten komen en ook hun argumenten zouden verduidelijken. 'Volkomenlijk' zelfs. Dus daar zou alle ruimte voor zijn. Maar het liep anders! De remonstranten kozen zelf voor een totale boycot: niets zeggen, niet reageren op redelijke vragen. Eigenlijk wilden ze uit minachting een vertoning van de synodevergadering maken. Van alles is geprobeerd om ze hiervan af te brengen: door de gehele synode zelf, door de vertegenwoordigers van de overheid. Zelfs herhaalde bevelen van de overheid zelf mochten niet baten. Zo halsstarrig en brutaal was het verzet. 'De grote lankmoedigheid' van de vergadering hielp niets. Toen bleef er geen andere weg over dan voor een andere werkwijze te kiezen. Ook dit was op aandringen van de overheid. Een andere werkwijze, die ook in het verleden in synodale vergaderingen werd toegepast.

Dit zijn de eerlijke feiten. Laat je niets anders wijsmaken.

v. A.

'God alleen weet wat het nuttigste is'

J. van 't Hul,
Lieren

Ieder kind des Heeren moet lering trekken uit wat hem overkomt, zegt Boston. Daarmee ligt de vraag op tafel om welke reden God een kromming aanlegt in iemands leven.

Krommingen in het levenslot dienen tot bestraffing, vertroosting en vermaning.

Boston noemt zeven oorzaken:

- Opdat wij ons zouden afvragen of wij in de staat der genade verkeren, of niet. Om die reden werd ook Job beproefd. 'De vraag was of Job een rechtvaardige en oprechte knecht van God was, of dat hij maar een huurling was, zoals de satan beweerde. (...) Zo beproeft Hij de mensen door het kromme in hun lot om te zien of ze de hemel kunnen binnengaan. Als iemand die proef kan doorstaan, dan is gebleken dat hij een heilige is, een oprechte knecht van God, zoals dat met Job het geval was. Als iemand die proef niet kan doorstaan, dan is hij slechts een huichelaar, die als schuim zal verdwijnen in de oven Gods.'
- Opdat wij ons zouden afwenden van de wereld en zouden gaan denken aan de dingen van Boven. 'Velen hebben het aan het kromme in hun lot te danken dat ze ooit tot zichzelf zijn gekomen, dat ze stil zijn gezet en ernstig werden. (...) Zo kwam de verloren zoon tot zichzelf en werd hij gedwongen om over terugkeer naar zijn vader te gaan denken. Het kromme in het lot overtuigt ervan dat hier de rust niet is!' (...) Dit doet hen God aanlopen, wat zij daarvoor niet gedaan hebben.'
- Om ons te overtuigen van zonde, om ons onze zonde vers in het geheugen te brengen. 'Het is zoals bij iemand die loopt zonder uit te kijken, en valt, en kreupel wordt. Dat hij de overi-

ge afstand die hij moet afleggen, mank moet lopen, overtuigt hem ervan dat hij een verkeerde stap heeft gedaan en bij elke nieuwe stap wordt hij daar weer pijnlijk aan herinnerd'.

- Als straf op de zonde, zodat de zondaar aan de weet komt welk een kwaad en bitter iets de zonde is. David liet Uria doden door het zwaard van de Ammonieten en dat was gauw gebeurd, maar om die reden zou het zwaard van zijn huis niet wijken tot in eeuwigheid. 'Het is mogelijk dat iemand zijn zonde heeft beleden en daarover berouw heeft gehad, dat die zonde hem toch kreupel naar het graf zal doen gaan, al kan ze hem niet naar de hel slepen'.
- Het kromme kan gebruikt worden om de zonde te voorkómen. Boston verwijst hier naar Hoséa 2:5: 'Ik zal uw weg met doornen betuinen, en Ik zal een heiningmuur maken, dat zij haar paden niet zal vinden.' 'Iedereen weet wel wat het aangenaamste voor hem is, maar God alleen weet wat het nuttigste is'.
- Het kromme kan dienen om in iemands leven verdorven verborgenheden te ontdekken. 'Zoals het vuur onder de pot het schuim doet oprijzen, aan de oppervlakte brengt en doet overlopen, zo doet ook het kromme in het lot zulke verdorvenheden omhoog stijgen en aan het licht komen, waarvan men zich het bestaan nauwelijks kon voorstellen.' Zo wordt, zegt Boston, een mens aan zichzelf ontdekt.
- In de zevende plaats kan het kromme dienen ter beoefening van de genade in het leven van de kinderen Gods. 'Het kromme in het lot leidt tot het uiten van vele hemelse verzuchtingen, tot het met hijgend verlangen uitzien naar God, waartoe de ziel zonder het kromme niet gebracht zou worden. En ik twijfel er niet aan dat deze dingen, al worden ze door vleselijke mensen smalend als onbeduidend afgedaan, kostelijker zijn voor God dan zelfs de gelovigen zich dat bewust zijn, omdat ze onmiddellijk voortkomen uit de innerlijke vreze des Heeren'.

En zo dienen, zegt Boston, de krommingen in het levenslot tot bestraffing, vertroosting en vermaning. 'En zij die bestemd zijn voor de hemel worden op een bijzondere wijze van een kromming in hun lot verzekerd, want volgens Johannes 16:3 zullen zij in de wereld verdrukking hebben'.

(wordt vervolgd)

Rechtvaardig door het geloof [6]

J.H. Madern,
Bergambacht

We eindigen deze serie met een belangrijk punt in de leer van de rechtvaardigmaking door middel van het geloof: Het vonnis van de Rechter en de bekendmaking van het vonnis.

De rechtvaardigmaking maakt geen rijke christenen. Zij blijven in zichzelf armen, eenvoudigen. Maar dezen zijn het die God steeds gadeslaat, al voelen zij zich uitgeleerd, Hij ziet op ze neder.

Gods oordeel is rechtvaardig. Comrie legt uit dat het eerste deel van het vonnis inhoudt dat de Rechter van hemel en aarde de zondaar van de schuld der zonde vrijspreekt. Van alle zonden, erf- en dadelijke zonden, niet één uitgezonderd. Comrie wijst op verschillende teksten waar gesproken wordt over de volkomen vergeving. Denk alleen maar aan Jesaja 54:9: '...alzo heb Ik gezworen dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal.'

Het tweede deel van het vonnis bestaat in het recht tot het eeuwige leven. Dat verleent de Rechter ook en het is onlosmakelijk verbonden aan het eerste deel van het vonnis. Deze twee zaken liggen verklaard in Christus' lijdelijke gehoorzaamheid (Hij leed onder Gods vloek de straf op de zonde) en Zijn dadelijke gehoorzaamheid (Hij vervulde door doen en laten Gods wet en verdiende zo het recht op het eeuwige leven).

Zijn kinderen zijn door Zijn verdiensten erfgenamen geworden. Zij waren door hun eigen afval van God ontferd, maar zijn door hun oudste Broeder weer in het testament opgenomen. Comrie spreekt dan over het fundament van het vonnis. Hij wijst daarbij op Jesaja 53.

Middellijke en onmiddellijke bekendmaking

Comrie: 'De bekendmaking van het vonnis vindt in uitwendige zin plaats in het dierbare Woord van de Heere, waarin de weg van de rechtvaardigmaking helder en duidelijk geleerd en geopenbaard wordt, namelijk: Wie in Christus gelooft, heeft het eeuwige leven.'

Dat vrijspreekende vonnis klinkt in de prediking van Gods Woord. Allen die daaronder zitten, kunnen dit horen. Nu maakt Comrie onderscheid: 'Dit vonnis wordt vroeger of later evenwel ook inwendig aan de gerechtvaardigde bekendgemaakt door de middellijke of onmiddellijke werking van de Heilige Geest'. Hij vervolgt met uit te

leggen dat 'middellijke bekendmaking' ziet op de kenmerken die God in Zijn Woord geeft van de gerechtvaardigde en die zij opmerken in hun eigen hart: 'De Geest getuigt met onze geest' (Rom. 8:16). Velen van Gods kinderen kunnen hier nog wel in mee. Zij durven die kenmerken in hun binnenste niet te ontkennen. Maar die krachtige verzekering? Dat doet de Heere door de 'onmiddellijke bekendmaking'. Comrie: '...als Hij de ziel van tijd tot tijd de vrijpraak zo krachtig doet ervaren, dat ze die ten volle kan geloven en ervaart dat het door blijdschap ruim in het hart wordt'. Dan wordt in het zielenleven Psalm 103 weleens aangevangen: 'Loof de HEERE, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden; Die al uw ongerechtigheid vergeeft'. Zo was het in hart van Saulus van Tarsen toen hij opstond en gedoopt werd. Denk aan de bekende vraag in Zondag 23: 'Hoe zijt gij rechtvaardig voor God? Alleen door een waar geloof in Jezus Christus'. Comrie spreekt over 'de bekendmaking van het vonnis (...) en de weg van de rechtvaardigmaking' wanneer hij de woorden 'Wie in Christus gelooft, heeft het eeuwige leven' citeert.

Eenvoudigen en armen

We moeten gaan afronden. Comrie geeft in zijn boeken onderwijs over deze grote weldaad. We kunnen daardoor een evenwichtig zicht krijgen op de leer van de Reformatie. De orde van rechtvaardigmaking en heiligmaking met elkaar verwarren 'doet Gods kinderen met een gebogen rug gaan', zo schrijven Ralph en Ebenezer Erskine en James Fisher in hun verklaring van de Kleine Catechismus van Westminster.

Comrie rondt de preek af met uitleg over de werkzaamheden van het geloof. Hij wijst ook naar zijn "A.B.C. des geloofs" en spreekt over de vrede met God, vrede door Christus, dwalingen, zelfonderzoek, toetsing van ons geweten en de middelen om deze zaken te mogen leren kennen.

Hij eindigt met lessen en troost voor Gods kinderen: 'Hij heeft ervaren dat er wat ruimte en rust in zijn hart kwamen, en ook enig vertrouwen dat God hem genadig zal zijn omwille van Zijn Zoon. En hoewel hij het gevoel hiervan niet altijd heeft en het er ook niet voor houden kan, weet hij toch dat het gebeurd is, terwijl het bij hem leeft: O, dat ik het opnieuw mag hebben!'

De rechtvaardigmaking maakt geen rijke christenen. Zij blijven in zichzelf armen, eenvoudigen. Maar dezen zijn het die God steeds gadeslaat, al voelen zij zich uitgeleerd, Hij ziet op hen neder. Horen we erbij? (slot)

Comrie en Holtius bespreken het schrijven van het Examen van het ontwerp van tolerantie.

Illustratie: uitg. Den Hertog, Houten

Hij redt, keer op keer

Mooi werk; niet altijd gemakkelijk werk. C. van Drunen is 25 jaar evangelist. 'Ik kan Jona best begrijpen. Aan de andere kant: de Heere hielp door, steeds weer'.

L. Vogelaar,
Scherpenzeel

In de loop der jaren ben ik aan het werk en aan de mensen verbonden geraakt', zegt de Emmense evangelist. Vroeger werkte hij in de bouw, en in de periode 1986-1990 was hij diaken in Ridderkerk. Maar er lag ander werk in het verschiet. 'In de jaren tachtig wist ik al dat ik naar Emmen moest, maar er is een diepe weg aan voorafgegaan voordat ik in 1993 werd benoemd'.

De verhuizing was een les in zelfverloochening. 'Ik groeide op tussen Ridderkerk en Hendrik-Ido-Ambacht. En toen moest ik naar Oost-Drenthe, waar de mensen eerst een tijdje de kat uit de boom kijken. Daar moest ik wel aan wennen'.

Spreekuur

Van Drunen werd opgeleid en begon zijn werk op 1 februari 1994. Een eigen gebouw

was er niet. Van 1990 tot 1997 werden de zondagse samenkomsten gehouden in wijkcentrum 't Brinkenhoes. Voor de aankoop van een kerk werd een actie gehouden. Er kwam 100.000 gulden aan giften en collecten binnen en de Vrouwenbond bracht ook 100.000 gulden bijeen. 'Wat waren we wijs met ons eigen gebouwtje', zegt Van Drunen. 'Ik ging daar ook spreekuur houden. Dan gebeurde het dat je een afspraak maakte en dat die persoon niet kwam opdagen. Nieuwe afspraak; weer tevergeefs gewacht. Een goede les in zelfbeheersing'.

In 2003 kwam inloophuis De Hoeksteen erbij, in het centrum van Emmen. 'Het was spitsroeden lopen. 'k Heb weleens de hulp van de politie moeten inroepen om mensen de toegang te ontzeggen. Maar

er ontstonden ook goede contacten. Het is een voortdurende zoektocht hoe je de bevolking kunt bereiken. Soms heb je ongedacht opeens een goed gesprek'.

Betrokkenheid

In De Hoeksteen worden veel vrijwilligers ingezet, die bijna allemaal in Rijssen wonen. De evangelisatiepost kijkt uit naar een grotere locatie voor het inloophuis, zodat nieuwe activiteiten kunnen worden ontplooid. Ook de vaste kern van de post wordt erbij betrokken: de 25 bezoekers die elke zondag naar de samenkomsten komen. 'Dat is een heel gemotiveerde groep, betrokken op de boodschap. De mensen komen uit de wijde omgeving'. Van Drunen heeft al heel wat bezoekers zien komen en... gaan. 'Mensen die een enkele keer kwamen en die je nooit meer terugzag. Wij denken dan al gauw: Dat was voor niets. Maar dat weet je niet. Het zaad is toch gestrooid. Wij zijn zo resultaatgericht, maar de Heere werkt anders dan wij vaak denken'.

De evangelist heeft ook andere dingen mogen zien. 'Er is weleens iemand geweest die zei: 'Hier kom ik nooit meer', maar die toch jarenlang de samenkomsten bezocht. Er zijn hier mensen teruggekeerd naar de kerk. Sommigen van hen vestigden zich vervolgens elders in het land en sloten zich daar aan bij een van onze gemeenten'.

Buiten de mens

Van Drunen ontving een goede gezondheid. 'Ik heb maar heel weinig behoeven te verzuimen'.

Er zijn moeilijke perioden geweest. 'Ik was 35 toen ik begon; wat wist je eigenlijk? En wat weet je nu... Tijdens een bidstond heb ik eens over Psalm 86:11 gesproken: 'Leer mij, HEERE! Uw weg; ik zal in Uw waarheid wandelen; verenig mijn hart tot de vreze Uws Naams'. Verder kom je niet. Er zijn ogenblikken dat het praten ophoudt en dat je op de knieën terecht komt'.

Van Drunen maakte blijde en droeve dingen mee. 'Er zijn heel moeilijke perioden geweest. Evangelisatie is geen avontuur. Maar de Heere schenkt hulp, Hij redt keer op keer. Als je niets hebt om op terug te vallen, houd je dit werk niet vol. Het wonder ligt buiten de mens. Het is zeker wat de Heidelberger Catechismus zegt in antwoord 54: 'Dat de Zone Gods uit het ganse menselijk geslacht Zich een gemeente, tot het eeuwige leven verkoren, door Zijn Geest en Woord (...) vergadert...! Dan blijft de bede: Heere, verblijd ons door Uw daden'.

Gods hand over de burg

Dat de kerk des Heeren in Middelburg een rijke historie heeft, moge opnieuw blijken uit deel twee over de geschiedenis van de Gereformeerde Gemeente in deze stad. Immers, de gemeente wortelt van oudsher in de traditie van de Reformatie en de Nadere Reformatie.

ds. J.J. Tanis,
Boskoop

maar enkelen te noemen, met hun leer en leven een stempel op de kerk van Middelburg gedrukt.

Vergankelijk en onvergankelijk

Het boek "Gods hand over de burg" geeft ons een duidelijk beeld van de weerslag en doorwerking daarvan. Wat in de geschiedenis zo bepalend bleek voor het Schriftuurlijke en bevindelijke leven in de gemeente, vinden we rijkelijk beschreven. Het is zonder meer een genoegen om in de beschreven periode kennis te nemen van Gods werk in het leven van Gods volk en knechten. Ten diepste gaat het in de geschiedenis van de Gereformeerde Gemeente te Middelburg over twee kerken: een vergankelijke kerk en een onvergankelijke Kerk. Het eerste betreft de zo bekende 'Segeersstraatkerk'. Opmerkelijk is dat deze kerk in de door de Duitsers gebom-

bardeerde stad Middelburg niets geleden heeft. En dat terwijl de omgeving baadde in een grote vlammenzee.

De kerk als zodanig had niet veel pretenties. Het was een grote, eenvoudige en sobere ruimte, die aan meer dan duizend mensen plaats bood. Maar binnen deze muren zijn de grote werken Gods verkondigd, bezongen en genoten.

Als laatste nog levende predikant van de in de kerk aan de Segeersstraat samenkommende gemeente, heb ik aan deze kerk onvergetelijke herinneringen. Bijzonder de laatste dienst, die overbezet was, waarin de preek ging over Psalm 23:6 en toen onder grote ontroering de kanselbijbel gesloten werd. Een vergankelijke kerk...

Met name de Nadere Reformatie heeft als kerkelijke beweging vanuit Middelburg invloed uitgeoefend op de rest van het kerkelijk leven in Nederland. Dit blijkt met name uit de genomen besluiten van de Synode van Middelburg in 1581, die van grote betekenis bleken voor de Nationale Synode gehouden te Dordrecht in 1618-1619. Het is met name de bekende Middelburgse predikant Willem Teellinck die door Gods genade, mede door zijn vele geschriften, een bijdrage heeft geleverd aan de zuivering van de kerk in die dagen van verval. In navolging van Teellinck hebben ook andere predikanten, zoals Bernardus Smijtegelt, Petrus Immens, Henricus de Frein, om

Daartegenover een onvergankelijke Kerk. Levende stenen door God gelegd op het Fundament Jezus Christus. Over hen in het bijzonder gaat het in de geschiedschrijving. Niet om mensen op de voorgrond te plaatsen, maar om het soevereine werk van een drieëinig God.

De wijze waarop dit verhaald wordt, kan in het algemeen authentiek worden genoemd. Geen napraten of beschouwen, maar rechtstreeks geput uit Gods Woord, toegepast door de Heilige Geest aan het hart. Het is ondoenlijk om ze allemaal aan het woord te laten, het is echter wel meer dan de moeite waard om naar hen te luisteren. En dan blijkt met alles wat in de geschiedenis verandert, dat God en Zijn werk niet veranderen. Ontroerend om de bekommerde en zoekende tien-jarige Arie Jacob Schot te horen zeggen op de vraag door een ouderling, wat nu zijn hoop was: 'Mijn enige hoop is de genade van de Heere Jezus'. En dat hij die genade verkregen heeft, blijkt meer dan duidelijk in de jaren van zijn ouderlingschap en in de achting voor hem, later als curator van de Theologische School.

Ook getuigenissen van geloofs zekerheid in de gemeente maken de geschiedenis indrukwekkend, zoals dat van Jasper Baajens wanneer hij over zijn geloofsoefeningen schrijft tijdens zijn verblijf in Duitsland in de oorlog. 'Och, als dan de genade Gods ons niet staande hield, dan waren we al lang gevallen. Maar ik ben verzekerd dat God uitkomst geven zal. Want Hij zal ons niet laten verzocht worden boven hetgeen wij vermogen, maar met de verzoeking ook de uitkomst geven'.

Pastorie aan de Loskade

We maken kennis met velen van Gods volk, ambtsdragers en predikanten die ons een blik in het hart gunnen. We waren de laatste bewoners van de pastorie aan de Loskade. Uit de geschiedenis blijkt dat we deze bewoning te danken hadden aan ds. A. Verhagen die de vorige woning ongeschikt vond. Er zal mogelijk nog wel een derde deel volgen van "Gods hand over de burg". Maar eenmaal houdt het op en dan zal blijken of onze geschiedenis eeuwigheids waarde heeft gehad, om Gods geschiedenis met ons.

N.a.v. "Gods hand over de burg", deel 2 (1918-1951); W.M. Sturm; uitg. kerkenraad Middelburg-Centrum; 384 blz.; bestelmogelijkheid: € 27,50 overmaken t.n.v. penningmeester Ger. Gem. Middelburg-Centrum, NL 61 RABO 0385 3231 15, o.v.v. naam en adres en: 'Gedenkboek deel 2'.

Wonderlijk zijn 's Heeren wegen

Matthijs Poirot en zijn vrouw Anthonia van Wijngaarden (ze werd 'Toontje' genoemd) waren zeer bevriend met ds. L.G.C. Ledeboer. Een enkel jaar na het overlijden van Ledeboer verscheen een bundel met zeventig brieven. Hiervan waren 23 brieven gericht aan Poirot, diens vrouw of aan hen beiden.

A. Bel,
Vlaardingen

Het echtpaar woonde in Kockengen, waar Poirot een bakkerij had. Ook handelde hij in graan. Poirot diende jarenlang de Ledeboeriaanse gemeente in Oudewater in het ambt van ouderling. Ook was hij scribe van de algemene vergaderingen van de Ledeboeriaanse gemeenten. Het echtpaar Poirot heeft veel verdriet gehad. Van hun elf kinderen overleden er negen op jonge leeftijd. Een dochter overleed op 31-jarige leeftijd, een andere dochter is 75 jaar geworden. Beiden waren ongetrouwd. Toen op 26 maart 1863 een tweeling geboren was, stuurde Ledeboer een brief met het volgende gedicht.

*Een God van wonderen:
Eerst laat Hij 't donderen,
Dan daagt het licht
Van Zijn gezicht.
Een God van krachten,
Die Hem verwachten,
Beschaamt Hij niet,
Maar geeft een lied.
Een dubb'le zegen
Hebt gij verkregen,
Van Hem Die leeft.
En krachten geeft.*

Helaas heeft de tweeling niet lang geleefd: Maria Antonia overleed toen ze acht dagen oud was. Vier dagen daarna stierf ook haar broertje Gerrit.

Ledeboer schreef toen onder meer de volgende dichtregels.

*Wonderlijk zijn 's Heeren wegen
Onbegrijp'lijk hoog gelegen,
Boven 't eindige begrip,
Boven engelen bevatting,
En wat dan in onze schatting?
't Sterkst geloof ziet slechts een stip.*

*Wijs en heilig zijn Zijn paden,
Boven 't peil van arme maden.
En zo goed is 's Vaders doen.
Zou Hij ook Zijn kind'ren vragen
Hoe Hij Zich heeft te gedragen,
Wier verstand 't niet kan bevroên?*

*Hoe Hij dus, niet anders, handelt,
En zo'n vreemde pad bewandelt,
Dubbel zegent, dubbel slaat,
Bij 't verblijden komt bedroeven,
Maar Hij weet wat wij behoeven,
Blijvend steeds uw Toeverlaat.*

Broeders

L. van der Ham, Krimpen aan den IJssel

Misschien heb je één of meerdere broers. Misschien hebben ze weleens tegen je gezegd: 'Je kunt goed zien dat je een broer bent van...! Een ander reageert verbaasd: 'Ben je een broer van...?'

In de Bijbel staan uiteraard ook heel wat namen van broers. Opvallend is dat er van meerdere broers te lezen is dat ze een belangrijke taak hebben gehad. Je weet ongetwijfeld wel namen te noemen.

In het Oude Testament lezen we over Mozes en Aäron. Van hen weten we dat ze beiden een vooraanstaande plaats hebben gehad bij het volk van Israël. Op hoge(re) leeftijd werd Mozes geroepen

om het volk uit Egypte te leiden. Aäron werd de eerste hogepriester. Wat hebben ze beiden veel betekend in de dienst van de Heere en waren ze elkaar ook tot nut. Wat een zegen als je je zo geroepen mag weten door de Heere en werkzaam mag zijn in Zijn dienst. Ook als broers.

In het Nieuwe Testament weten we dat Petrus en Andreas broers waren. Andreas, aanvankelijk een volgeling van Johannes de Doper. Gegrepen door het woord van Johannes: 'Zie, het Lam Gods!' (Joh. 1:36), is hij gekomen tot de Heere Jezus. Hij is het nooit meer vergeten. En het gevolg? Hij heeft maar één verlangen gehad: dit moet mijn broer ook weten. Mijn broer moet de Heere Jezus ook kennen. 'En hij leidde hem tot Jezus'. Zo zouden er meerdere namen genoemd kunnen worden. Het is het uitzoeken waard.

Wat een zegen is het als je broers mag hebben met wie je goed overweg kunt, met wie je zaken bespreken kunt, met wie je van hart tot hart kunt spreken over de wezenlijke zaken van het leven. Wat ontzettend waardevol. Uiteindelijk is het meest wezenlijke of het Woord van de Heere Jezus ook van toepassing is op jou (en mij): 'Want zo wie den wil Mijs Vaders doet, Die in de hemelen is, dezelve is Mijn broeder' (Matth. 12:50a).

Ziet, hoe goed en hoe liefelijk is het, dat broeders ook samenwonen!

Psalm 133:1

vervolgverhaal

17

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

O, waarom deed God het niet? Waarom verlost God Jezus niet van die vijanden!

Door een mist van tranen heen leest Palko hoe zij Hem bespotten en sloegen en Hem ten laatste aan het kruis nagelden. Zonder iets te zien, kijkt hij het dal in. 'Ik wist niet', zegt hij zacht voor zich heen, 'dat de Christus vóór in de kerk, aan het houten kruis, Dezelfde is als deze Heere Jezus. Nee, niet echt Dezelfde, 't is natuurlijk een gewoon beeld. Maar nu weet ik eindelijk dat Hij is gekruisigd. Als ik nu maar wist waaróm! Waarom heeft God Hem niet verlost toen Hij riep: 'Mijn God. Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?' Waarom stierf Hij toch?'

Palko legt het boekje op zijn plaats, diep geschokt en vol raadsels. De zon staat nog hoog aan de hemel, de bergen dragen nog hun zondagse kleding: de groene bossen en de prachtige bloemen. Dunaj maakt de wonderlijkste sprongen en zit de eekhoortjes achterna. De vogels zingen, de bloemen bloeien uitbundig, alles in de natuur is vrolijk en blij.

Maar Palko kán niet blij zijn. 'Hoe kunnen de bloemen zo bloeien en de vogels zo zingen?' vraagt hij zich af. 'Hoe kan Dunaj zo vrolijk rondspringen en de zon zo schij-

nen nu de Heere Jezus gestorven is? Als Hij niet meer leeft, zal ik Hem ook nooit zien. Dan kan ik Hem ook nooit vertellen hoeveel ik van Hem houd. Dan zal Hij nooit weten dat ik Hem alleen wil gehoorzamen!

Twee dagen gaat Palko niet naar de grot. Toch zijn de woorden: 'regel na regel', nooit uit zijn gedachten. Als hij de weg wil vinden naar dat wonderlijke land, moet hij wel verder lezen. Als hij wil weten wat Maria en de discipelen doen, nu Jezus er niet meer is, zal hij toch weer naar de grot moeten gaan.

Boekennieuws

Isaac Ambrosius

Orde in het gezin

"Orde in het gezin", Isaac Ambrosius; uitg. De Banier, Apeldoorn; 75 blz.; € 12,95.

Orde in het gezin

Van de Engelse predikant Isaac Ambrosius (1604-1664), onder ons bekend door zijn werk "Het zien op Jezus", is een heruitgave van "Orde in het gezin" verschenen. G.H. Koppelman verzorgde deze heruitgave en voegde er een verhelderende inleiding aan toe. In de inleiding vraagt hij aandacht voor het feit dat "Orde in het gezin" onderdeel uitmaakte van een groter geheel (namelijk het werk "Prima, Medium et Ultima; De eerste, middelste en laatste dingen") en niet bedoeld is geweest als een op zichzelf staande publicatie. Ambrosius laat de opvoeding en de orde in het huisgezin vallen onder deel II van zijn werk, dat handelt over de heiligmaking.

Overigens is niet de gehele tekst in deze uitgave van Ambrosius zelf. Een deel van de tekst bestaat uit waardevolle en uitleggende toevoegingen afkomstig uit de eerste Nederlandse bewerking van 1688. Verder vraagt Koppelman in de inleiding terecht aandacht voor de historische context van het werkje. Niet alle onderdelen zijn één op één over te zetten naar onze eenentwintigste eeuw. Desalniettemin blijkt uit het boekje overduidelijk dat de mens in aard en wezen dezelfde is gebleven en dat er wat dat betreft weinig is veranderd in de laatste eeuwen.

Ambrosius staat stil bij de plichten die de diverse gezinsleden ten opzichte van elkaar hebben. Steeds fundeert hij zijn adviezen op

de Bijbel. Opvallend is dat Ambrosius zich niet verliest in allerlei pedagogische adviezen en casuïstiek, maar zich vooral richt op de onderlinge verhoudingen. Het boekje is enerzijds heel praktisch en anderzijds ook meditatief van aard. Steeds roept Ambrosius de lezer op tot zelfonderzoek naar de eigen houding ten opzichte van de ander in het gezin. Hij benadrukt dat de onderlinge verhoudingen in het gezin een van God gewilde orde dienen te weerspiegelen, waarin ieder zijn eigen specifieke plaats heeft.

Het boekje heeft een beperkte omvang (inclusief inleiding slechts 75 bladzijden), is niet al te duur, heeft een fraaie opmaak en een handzaam formaat en leest vlot weg. Het werkje laat zien dat een tekst niet modern hoeft te zijn om toch verfrissende opvattingen te kunnen bevatten.

E.G. Bosma, Rijssen

"De Jakobsladder, de engelen Gods opklimmende en nederdalende op de Zoon des mensen", ds. C. Hogchem; uitg. Gebr. Koster, Barneveld, 118 blz.; € 12,95.

De Jakobsladder, de engelen Gods opklimmende en nederdalende op de Zoon des mensen

Onze geliefde broeder heeft reeds lange tijd belangstelling voor 'de engelen'. Dit heeft het gelukkige gevolg dat er nu een boekje over verschenen is. Uit de ondertitel blijkt direct dat het hem ten diepste niet te doen is om de engelen als doel op zichzelf. Het gaat om de weg ter zaligheid voor doemwaardige zondaren in de Zoon des mensen. De engelen zijn daarbij gediensdige geesten. In eenentwintig hoofdstukken gaat ds. Hogchem belangrijke gebeurtenissen langs - met name de heilsfeiten - waarbij Gods Woord licht laat vallen over de engelen.

De eerste keer dat dit gebeurt, is in Genesis 3:24 waarbij cherubs (meervoud) met een vlammegeleemmer van een zwaard (enkelvoud) neergezet zijn om de weg naar de boom des levens te bewaken. De weg van het werkverbond tot het eeuwige leven werd afgesloten. Adam en Eva hebben zich de dood-gegeten. Ze worden weggezonden, waarin in beginsel de verborgenheid van het Evangelie wordt geopenbaard: rokken van vellen, de naam Eva en de moederbelofte!

De functie van de wet wordt in dit eerste hoofdstuk duidelijk beschreven. Het is als het ware grondlegend voor het hele boekje. In hoofdstuk twee komt de ladder van Jakob in Bethel aan de orde. Schrift met Schrift vergelijkend: hoofdstuk 3 over Johannes 1:51a, 52 ziet die ladder op de Zoon des mensen. De en-

gelen vormen met deze ladder een geheel. Er is nu ook geen vlammegeleemmer van een zwaard bij hen. Waar Christus gaat, gaan de engelen ook. Ze gaan op de weg des levens en worden voortdurend uitgezonden om te bewaren. Zo waren ze bij de aankondiging van de geboorte van Christus, bij de geboorte zelf en - om niet meer te noemen - bij het diepe lijden in de hof, bij Pasen, bij Hemelvaart. En zo zullen ze er bij de wederkomst ook zijn. Bijzondere aandacht vraagt hoofdstuk vier waar Michaël duidelijk wordt onderscheiden van Christus en de plaats van Gabriël wordt uitgewerkt. In dit kleine boekje wordt ons veel ter overdenking meegegeven. De kern omschrijft onze broeder als volgt: Christus wilde Jakobs Zaligmaker zijn en daarom waren de engelen zijn vrienden. Ik zou zeggen: neem en lees!

ds. D. de Wit, Borssele

IN MEMORIAM

Rhodé Zondag (14)

Ze was leerlinge uit atheneum 2 binnen het Driestar College te Gouda, het derde kind van onze geliefde broeder ds. Zondag en zijn vrouw. Elke dag fietste ze van Woerden naar Gouda, en terug. Ritten zoals vele van onze jongeren dagelijks maken. Maandagmiddag 16 april was ze op weg van school naar huis. Om ongeveer half twee kwam ze onder een langsrijdende streekbus. In één klap was het eeuwigheid voor Rhodé. Het leed, dat in de pastorie van Woerden is gekomen, is onbeschrijflijk. Een aangrijpend lege plaats in dit hechte gezin. Vandaar dat op het rouwbericht terecht gesproken wordt over 'onze intens geliefde, onvergetelijke dochter en onvervangbare zus Roosje'. Mensenwoorden zijn te arm. Er is er maar Eén Die kan en wil troosten. Daarom was het uitgangspunt voor de rouwdienst – door haar eigen vader geleid – zo passend: 'Als één die zijn moeder troost, also zal Ik u troosten; ja gij zult te Jeruzalem getroost worden' (Jes.

66:13). Jesaja mag troost op de puinhopen toezeggen. We wensen hen samen met hun lieve kinderen vanuit het geheel van de gemeenten en vanuit de kring van de ambtsbroeders dan ook van harte de vertroosting van Asaf toe: 'Bezwijk mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn deel in eeuwigheid' (Psalm 73:26). Jacobs God giete dagelijks balsem in de open wond. Zeker ook omdat ze weliswaar erg bedroefd zijn, maar niet als degenen die geen hoop hebben. Omdat er in het leven van hun lieveling tekenen waren van het genadewerk Gods, van de droefheid naar God over de zonden en een kinderlijk verlangen naar de Middelaar. Daarom mochten we met elkaar aan het einde van rouwdienst op zaterdag 21 april toch zingen: 'Daar zullen zij, Gods knechten met hun zaad, zij die Zijn Naam beminnen, erflijk wonen'. Psalm 133:3 blijkt toch waar!

v. A.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Aangenomen:

Naar Utrecht,
ds. W. Harinck te Moerkapelle.

Beroepen:

Te Leiderdorp,
ds. B. Labee te Veenendaal;
Te Oostkapelle,
ds. C. van Ruitenburg te Krimpen a/d IJssel;
Te Ridderkerk-Slikkerveer,
ds. P.G. Heijkamp te Emmeloord.

Bedankt:

Voor Den Haag-Scheveningen,
ds. G. Clements te Gouda;
Voor Houten,
ds. A.T. Vergunst te Waupun (Wisconsin, VS);
Voor Katwijk aan Zee,
ds. A. Schot te Nunspeet;
Voor Scherpenisse,
ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;
Voor Sioux-Center (Iowa, VS),
ds. A.A. Brugge te Lethbridge
(Alberta, Canada).

GEZONDHEID DS. P. BLOK

Over de gezondheid van onze oudste eme-

rituspredikant ds. P. Blok (97) zijn zorgen. Hoewel hij terug mocht keren uit het ziekenhuis na een bloedtransfusie en staalinjecties, zullen over enkele weken onderzoeken volgen vanwege bloedverlies. De Heere zij onze hoogbejaarde broeder nabij en goed. We wensen hem zo van harte toe wat de dichter van Psalm 71 (vers 3) schrijft: 'Wees mij tot een Rotssteen om daarin te wonen, om geduriglijk daarin te gaan; Gij hebt bevel gegeven om mij te verlossen, want Gij zijt mijn Steenrots en mijn Burcht'.

B.L.

VERSLAG VERGADERING CLASSIS THOLEN 15 MAART 2018 IN NIEUWERKERK

Namens de roepende kerk Sint-Annaland opent ds. K. Boeder de vergadering op de gebruikelijke wijze. Hij memoreert het overlijden van K. Korpershoek op 25 februari 2018, die de gemeente van Middelharnis 36 jaar in het ambt van diaken heeft gediend. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: ds. P.D. den Haan, preses; oud. G.D. Roeland, scriba; oud. W. Roozmond, quaestor; ds. K. Boeder en oud. K.A. Heijboer, assessoren.

“

**BENT U INGENOMEN MET HET
PLEZIER VAN UW ZONDEN?
UW PLEZIER IS DUUR
GEKOCHT. INDIEN U ZICH
NIET BEKEERT, ZULLEN DE
EEUWIGE VLAMMEN DE PRIJS
ZIJN DIE DE ZONDE OVER U
ZAL BRENGEN.**

THOMAS BOSTON

Van de mogelijkheid om het Deputaatschap Kerkrecht voorstellen te doen tot aanpassing van kerkordelijke regelingen wordt geen gebruik gemaakt; dit wordt overgelaten aan de kerkenraden van de plaatselijke gemeenten.

Besloten wordt gebruik te maken van de mogelijkheid die het Deputaatschap KGJO biedt tot uitleg van de ontwikkelde handreiking nieuwe media ten behoeve van kerkenraden. Zo mogelijk wordt in mei/juni 2018 een classisbijeenkomst belegd.

De overkomst van ds. G. Pater wordt in comité behandeld. Na een bespreking wordt besloten dat de bevestiging van ds. Pater zal plaatsvinden op woensdag 28 maart. De preses roept hem een hartelijk welkom toe in de classis Tholen.

Oud. K.A. Heijboer eindigt de vergadering op de gebruikelijke wijze.

G.D. Roeland, scriba

VERGADERING PARTICULIERE SYNODE OOST

Op donderdag 17 mei hoopt de Particuliere Synode Oost te vergaderen in het kerkge-

bouw van de Gereformeerde Gemeente te Rijssen-Noord. Aanvang: 9.30 uur. Op woensdag 16 mei wordt een bidstond gehouden in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Rijssen-Zuid. In deze dienst, die om 19.30 uur begint, hoopt ds. A. Schreuder voor te gaan.

DOVENDIENST TE CAPELLE A/D IJSSEL-WEST

Op zaterdag 28 april hoopt ds. A.J. de Waard voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Capelle a/d IJssel-West. Deze dienst begint om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

ZGG BENOEMT ZENDINGSWERKER VOOR GUINEE

Zending Gereformeerde Gemeenten heeft

mevrouw J. (Hanneke) van der Blonk (25 jaar) uit Nunspeet benoemd voor het zendingsveld in Guinee. Na opleiding zal zij worden uitgezonden als vrouwen-, jeugd- en alfabetiseringswerker. Hanneke heeft de PABO gedaan. Momenteel is zij voor het tweede jaar onderwijsvrijwilliger op de Samuëlschool in Guinee. Zij is lid van de Gereformeerde Gemeente te Nunspeet.

Deputaten zijn verblijd dat met deze benoeming een stap gezet mocht worden naar het heropenen van een vacante post in Guinee. Zij hopen dat er ook evangelisten gevonden worden voor het zendingswerk in Guinee.

We hopen dat de Heere Zijn zegen zal verbinden aan deze benoeming en toekomstige uitzending.

Namens het zendingsdeputaatschap,
ds. W. Harinck, secretaris

Berichten

ISRAËLOCHTEND VOOR VROUWEN

Het Deputaatschap voor Israël organiseert op dinsdag 29 mei voor de derde maal een Israëlochtend voor vrouwen in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente in Woerden. De vrouwenverenigingen hebben hiervoor een uitnodiging ontvangen. Ook dames die geen lid zijn van een vereniging, zijn uiteraard hartelijk welkom. Het deputaatschap is blij met de groeiende belangstelling binnen onze gemeenten voor het werk onder het Joodse volk en hoopt dat deze morgen daar ook aan zal bijdragen.

Ds. W.A. Zondag hoopt om 9.30 uur de bijeen-

komst te openen. Daarna is het woord aan mevrouw Eti Zadok die ons wat zal vertellen over het dagelijks leven, gezinsleven en gemeentelieven van Messiasbelijdende Joden in Israël.

Het Israëlprojectkoor zal Hebreeuwse liederen zingen onder leiding van Mariëlle Heidekamp en pianist Bert Roest. Aansluitend is er de presentatie van een bundel met Hebreeuwse liederen, speciaal bedoeld voor gebruik door verenigingen. De ochtend wordt rond 12.30 uur afgesloten met een Israëliische lunch. Tevens worden er Israëlproducten, boeken en kaarten te koop aangeboden. Deelname aan deze bijeenkomst is gratis. Er wordt een collecte gehouden. Voor meer informatie en opgave zie www.dep-israel.nl of bel 0348-489929.

AFRONING JEUGDWERKACTIE GELOOFWAARDIG ONDERWIJS

Op zaterdag 9 juni organiseert de Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten in samenwerking met onder andere het Hollands Jongerenkoor een muzikale afronding van de Jeugdwerkactie Geloofwaardig onderwijs. We doen dit in de vorm van een projectkoor. Iedereen die betrokken is bij het jeugdwerk en de Jeugdwerkactie, kan meedoen. Locatie: kerk Gereformeerde Gemeente te Geldermalsen
Sprekers: o.a. ds. P. Mulder
Meezingen?: Aanmelden via www.jbgg.nl/

geloofwaardig/scratchdag

Concert bijwonen: Kom 's avonds naar het (gratis) concert (19.30 uur) waarbij de Jeugdwerkactie afgerond wordt (opgeven niet nodig).

Meer informatie: www.jbgg.nl/geloofwaardig

FIETSTOCHTEN

Groningen

Fietstocht in Groningen op vrijdag 11 mei. Starttijd tussen 14.00 en 15.00 uur. Start- en eindpunt: parkeerplaats bij de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Groningen. Afstand: +/-25 km. Kosten: € 10,- p.p., incl. chinees buffet, max. € 40,- per gezin. Chinees buffet zonder deelname aan fietstocht: aanvang 17.30 uur, in bovengenoemde kerk. Kosten: € 8,- p.p., max. € 35,- per gezin.

Opgave voor deelname aan fietstocht resp. maaltijd voor 4 mei via huizingafam@kpnmail.nl. Opbrengt fietstocht en buffet is voor Jeugdbondactie Geloofwaardig onderwijs.

Krimpenerwaard

Fietstocht op donderdag 10 mei in de Krimpenerwaard. Startpunt: kerkgebouw Gereformeerde Gemeente te Stolwijk. Inschrijven: tussen 14.00 en 15.00 uur. Deelnemerkosten: € 5,- p.p. of max. € 12,50 per gezin. De opbrengst is t.b.v. ZGG.

“

ELKE MORGEN DIENEN WIJ GOD TE DANKEN, ZOWEL ALLEEN ALS MET ONS GEZIN, DAT WE WEER MOCHTEN ONTWAKEN. HEEFT DE HEERE ONS NIET ONDERSTEUND?

—

MATTHEW HENRY

Hoeksche Waard

Fietspuzzeltocht (20 km of 40 km) op 10 mei door een gedeelte van de Hoeksche Waard. Routekaart afhalen in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente De Levensbron te Puttershoek. Fietsuur is mogelijk. Kosten: fietspuzzeltocht en eten € 6,-, max. € 25,- per gezin. Fietsuur: € 7,50.

Aanmelden vóór 5 mei per mail (amolendijk@kliksafe.nl) of telefonisch: 078-676 4671.

De opbrengst is t.b.v. aflossing van schuld op kerkgebouw.

Zaanstreek

Fietstocht (25 of 40 km) rondom de Zaanstreek op zaterdag 23 juni. Starttijd: tussen 10.00 en 11.00 uur.

Opgave voor deelname vóór 16 juni: per e-mail: jhotting@kliksafe.nl of tel. 075-6165855. Deelnemerkosten: € 7,50 p.p., tot 12 jr.: € 5,-; gezin € 25,-. Fietsuur is mogelijk. De opbrengst is t.b.v. renovatie van het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Westzaan, het oudste van ons kerkverband.

ZANGAVONDEN

Dordrecht

Oranje- en bevrijdingszangavond op 5 mei in de Grote Kerk te Dordrecht, m.m.v. het mannenkoor Jeduthun te Amersfoort, orgel:

Marcel v/d Ketterij, het Groot samengesteld gemengd koor (140 zangers), orgel: Bert Roest en enkele instrumentalisten.

Opening, appelwoord en sluiting: evangelist H.J. v/d Boogaart. Collecte voor de evangelisatiepost te Tilburg. Toegangsprijs: 5 euro, kinderen t/m 12 jaar gratis. Aanvang: 19.30 uur. Kerk open: 18.45 uur.

Kapelle

Zangavond t.g.v. de herdenking van de bevrijding, te organiseren door de Stichting Zeeland Zingt, op zaterdag 5 mei, aanvang 18.30 uur, in de Hervormde Kerk te Kapelle, m.m.v. de mannenkoren Staphorst en de Lofzang uit Goes, Harm Hoeve, orgel en enkele instrumentalisten. Algehele leiding: ds. S. Maljaars. Collecte t.b.v. bouwfonds Sionkerk van de Gereformeerde Gemeente te Goes.

VERKOPING TE RHENEN

Verkoop op vrijdag 11 mei, van 10.30-16.00 uur, rond de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Rhenen. De opbrengst hiervan is t.b.v. lastenverlichting kerk.

WANDELING DOOR DORDRECHT

Wandeling door de historische stad Dordrecht op zaterdag 19 mei. Inlichtingen hierover: e-mail: rietveldj@filtnet.nl / tel. 078-6180040 en 06 29113626.

Koning Willem-Alexander 51 jaar

Zijne Majesteit koning Willem-Alexander mag op 27 april zijn 51ste verjaardag vieren. Namens de lezers en de redactie van De Saambinder feliciteren we onze koning hiermee van harte, in het uitzien of de Koning der koningen Zich over Hem zou willen ontfemen, voor zijn persoonlijk leven, voor zijn gezinsleven en in het hoge ambt dat hij dragen mag. We hopen dat de Heere koning Willem-Alexander nog vele jaren wil sparen, voor zijn gezin en familie, en voor ons land en volk.

De redactie

Kerkdiensten

ZONDAG 29 APRIL 2018

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalst 9.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. W. Mouw; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. J.W. Verweij; Amsterdam 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; Arnhem 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 10.00 uur ds. J. Mijnders en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 10.00 en 19.00 uur ds. A.J. Gunst; Bodegraven 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 16.00 uur ds. W.A. Zondag; Boskoop 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 10.00

uur ds. J. Driessen; Deventer 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Dinteloord 15.00 uur ds. G. van Manen; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. C.J. Meeuse; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. D.W. Tuinier; Enkhuizen 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 17.30 uur ds. S. Maljaars; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. S. Maljaars; Goes 9.30 uur en 18.00 uur ds. B. Labee en 14.00 uur ds. S.W. Janse; Goudswaard 18.15 uur ds. H. Brons; 's-Gravenpolder 9.30 uur en 18.00 uur (H.D.) ds. S.W. Janse en 14.00 uur ds. G.J. Baan; 's-Gravenzande 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 10.00 en 15.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Herkingen 14.30 uur ds. G. Pater; Hilversum 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. J.B. Huisman; Hoedekenskerke 17.30 uur stud. M. Blok; Hoofddorp 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Hoogeveen 18.30 uur ds.

G.W.S. Mulder; Hoogvliet 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. H. Brons; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Kamperland 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Kapelle-Biezeling 10.00 en 16.30 uur ds. M. Karens; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. F. Mulder; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 10.00 en 14.30 uur stud. M. Blok; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; Leiderdorp 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 16.30 uur ds. J. Driessen; Lelystad 18.30 uur ds. D.W. Tuinier; Meeuwen 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Meliskerke 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; Melissant 15.00 uur ds. D. de Wit; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 15.30 uur ds. P. Mulder; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Naaldwijk 19.00 uur ds. F. Mulder; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 19.15 uur ds. A. Verschuure; Nieuwerkerk 15.30 uur ds. B. Labee; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. J. van

Rijswijk; Nisse 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Oostkapelle 9.30 uur ds. C. Harinck en 18.30 uur ds. G.J. Baan; Opperdoes 10.00 uur (H.A.) ds. G. Heijkamp; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. C. Hogchem; Oude-Tonge 14.30 uur ds. K. Boeder; Poortugaal 9.30 en 16.00 uur ds. B.J. van Boven; Puttershoek 14.30 uur (H.D.) ds. C.J. Meeuse; Ridderkerk 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Ridderkerk-Slikkerveer 18.30 uur ds. W. Silfhout; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. C.A. van Dieren; Rotterdam-Alexanderpolder (zie Rotterdam-Centrum); Rotterdam-Centrum 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-Zuidwijk 19.00 uur ds. M.H. Schot; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. B. van der Heiden; Scherpenzeel 10.00 en 15.30 uur ds. A. Schot; Sint Annaland 14.30 uur ds. P.D. den Haan en 18.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Spijkenisse 10.00 uur ds. G. Hoogerland; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. E. Bakker; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Uddel 10.00 en 18.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Utrecht 12.30 uur ds. W.A. Zondag en 18.30 uur ds. M. Joosse; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur stud. H.J. Agteresch;

Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 15.00 uur stud. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Westzaan 19.00 uur ds. J.B. Huisman; Wierden 15.00 uur ds. A. Schreuder; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C. van Krimpen en 18.00 uur ds. P. Mulder; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eckeveld; Zwijndrecht 16.30 uur ds. C. Harinck; Zwolle 19.00 uur (H.D.) ds. A. Schot.

DINSDAG 1 MEI 2018

Aalburg 19.30 uur ds. G. Beens; Kamperland 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Katwijk aan Zee 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Terwolde - De Vecht 19.30 uur stud. M. Blok; Uddel 19.30 uur (H.D.) ds. B.J. van Boven.

WOENSDAG 2 MEI 2018

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Hilversum 19.45 uur ds. J.J. van Eckeveld; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg en 19.00 uur (intrededienst) ds. G. Hoogerland; Werkendam 19.30 uur ds. C.J. Meeuse.

DONDERDAG 3 MEI 2018

Alblasserdam 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Den Helder 19.15 uur ds. A. Verschuure; Hoedekenskerke 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Kootwijkerbroek 13.30 uur (huw. bev.) ds. G. Beens; Melissant 19.30 uur ds. M. Karens; Middelharnis 13.00 uur (huw.

bev.) ds. C. Hogchem; Naaldwijk 19.45 uur ds. M. Joosse; Nijkerk 19.30 uur ds. J. van Laar; Scherpenzeel 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Tricht-Geldermalsen 14.00 uur (huw.bev.) ds. P. Mulder; Woerden 13.30 uur (huw.bev.) ds. W.A. Zondag; Zwolle 19.30 uur ds. G. Beens.

VRIJDAG 4 MEI 2018

Wolphaartsdijk 14.30 uur (huw.bev.) ds. K. Boeder.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 29 APRIL 2018

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 17.00 uur evang. G. Baan; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur leesdienst; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. A. van Setten en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

TE KOOP: royale 6-persoons **bungalow** in de bossen van Beekbergen. Eigen bostuin; klein, rustig park. Kom kijken, laat u verrassen. Nu voor zeer scherpe prijs. Info: 055-5786893 / 06-47004637

W werkmetailent.nl

INTERN BEGELEIDER SBO DE WIJNGAARD - BARENDRECHT
MEDEWERKER ONLINE MARKETING DRIESTAR - GOUDA
RECRUITM. CONSULTANT INTRO PERSONEEL - ALBLASSERDAM
GEDREVEN TENDERMANAGER QUADRAAT - VEENENDAAL
LEERKRACHT GR. 6 WILLEM TEELINCKSCHOOLO - RHENEN
ORDERPICKER FLIER FIETSEN - VEENENDAAL

ZEELAND: t.h. 8-10 pers. woning in centrum van Yerseke: 13-6 t/m 27-6.

Gezell. tuin met tuinhuis, schommel, trampoline. Dichtbij haven, strand en natuurgebied. Poes aanw.
Voor info: 06-57326952

Te huur in Voorthuizen ons compleet ingericht chalet

Meer info: 06-55508436 of www.mijnvakantiestek.nl

De GEZELLIGHEID van de camping, de privacy van een landhuis, de luxe van thuis, Bergzicht, 8 pers.
www.zalmenhuis.nl, 06-51781723.

Te huur in **AAGTEKERKE** onze twee onder één kap woning. Week 30 en 31.
Max. 5 pers. Tel. 06-27828235

FLEXIBELE OPPAS GEVRAAGD:
6-10 uur/wk voor onze dochters (3 en 1 jaar) te **Werkendam**.
Interesse of meer info: 0641897161

Te huur, in het buitengebied van Ederveen, woning met 2 slaapkamers.
Tel. 06-13224300

Huisje huren in **Kootwijkerbroek?**
Voor inl. 06-48894643

Begrafenisonderneming
Treur

Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89
info@begrafenisondernemingtreur.nl
www.begrafenisondernemingtreur.nl

#datisdriestar

LEERLINGEN MOTIVEER JE OP EEN POSITIEVE MANIER, NIET DOOR ZE OP HUN KOP TE GEVEN.

Marco van Koningsbrugge, student leraar wiskunde - voorheen bouwkundige

**OPEN
AVONDEN**

15 mei

- pedagogiek
- pabo deeltijd
- masters

17 mei

- lerarenopleidingen voortgezet onderwijs

www.driestar-hogeschool.nl

NIEUWE UITGAVEN - ZOJUIST VERSCHENEN

THOMAS BOSTON
De Parel van grote waarde
Zes avondmaalspreken. Liefdevol en ernstig spreekt Thomas Boston over de noodzaak om tot Christus te komen.
gebonden | 33128974
120 blz. | € 14,50

DS. B.J. VAN BOVEN
Open vensters naar Jeruzalem
Bijbellezingen over Daniël.
In 24 bijbellezingen brengt de auteur het leven en de boodschap van Daniël dicht bij de lezer.
gebonden | 33128912
380 blz. | € 27,50

DS. J.J. VAN ECKVELD
Volg Mij!
De navolging van Christus.
Het volgen van Christus is een stervend leven. In de navolging van Christus oefent de Heere Zijn kinderen.
gebonden | 33128868
94 blz. | € 12,90

DS. C. HARINCK
In gesprek met Jezus
Bijbelstudie over Johannes 5.
Ds. Harinck biedt in deze bijbelstudie inzicht in de rijke inhoud van Johannes 5.
paperback | 33128806
120 blz. | € 12,50

ROBERT TRAILL
Toegaan tot de troon der genade
Over Hebreëen 4:16 heeft de Schotse predikant dertien preken gehouden. De verklaring en de toepassing munten uit door eenvoud en diepgang tegelijk.
gebonden | 33128844
283 blz. | € 23,90

Den Hertog uitgeverij

AL ONZE UITGAVEN ZIJN OOK IN UW BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR
Elzenkade 6 - Houten Tel. (030) 637 34 34 www.hertog.nl
Postbus 150, 3990 DD Houten E-mail: boeken@hertog.nl info: www.uitgeverijdenhertog.nl

OOSTENRIJK, vanaf €495,- huurt u een **stacaravan op gezinscamping**. Recreatieteam, kerkdiensten, zon, water en bergen. Info: 055-3030083 www.es-vakanties.nl

Bruinisse: gezellige familiecamping!
10 min. van strand.
Verhuur SAFARITENT/stacaravan.
Ook stalling. www.dewelblok.nl

DE DUITERS KENNEN HUN 'EIGEN' HEIDELBERGER NIET MEER.

Helpt u mee om dit boekje terug te geven aan het Duitse volk?

Zie onze website www.svvhed.org voor informatie.
Voor giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

Vakantie vieren in Yerseke en omgeving?
www.bluegreenholiday.nl

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus Eminent
Domus Monarke
Cantilena enz.

Ruime ervaring in zaal- en kerkorgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

www.stolkorgels.nl

Krabbedijkje
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

Nee, niet weer...

Voor ons heel herkenbaar. Kom eens langs voor een gratis kennismakingsgesprek, wij zijn specialist in jongenshulpverlening.

Driebergen • Kootwijkerbroek • Yerseke • Zevenhuizen (ZH)
Kijk op www.outbackexplorers.nl

ARE YOU READY FOR NEW CHALLENGES, EXCITING EXPERIENCES, AND GOING INTERNATIONAL?

MCCS is run by the Reformed Congregations of North America in Chilliwack. For the next few years, we expect to have a number of vacancies, both in elementary and secondary. Due to the length of the immigration process, we welcome early applications for 2018-2019. Meanwhile, applicants can improve their language skills. Teachers at MCCS are required to be at Cambridge English, Proficiency (CPE).

INTERESTED?

Contact Mr. J. Neels, principal: jneels@mccs.ca or +1 (604) 794-3072..

APPLYING?

Send your resume and cover letter with references to Mr. J. Neels and the secretary of the school board, Mr. E. Van Maren, ericv@vanmaren.org.

Mount Cheam Christian School | 48988
Yale Road | Chilliwack, BC | V4Z 0B2 |
Canada | www.mccs.ca

Kamperen in Frankrijk?
Gewoon doen, doe gewoon!
www.kamperenopdeanderekant.fr

Aan de rand van Nationaal Park **De Biesbosch ruime woning voor 4-5 pers. te huur** van 28-7/11-8.
Info: 0651-370395

Vakantie Oostenrijk. Te huur: luxe chalet en appartementen, 2-9 pers., in omg. Saalbach-Hinterglemm/Zell am See.
Info: 0180-322181 / 06-51166845.
www.vakantieindebergen.nl

Heeft u nog geen vakantie geboekt? Dan hebben wij in de zomervakantie nog plaats voor u. In **Kamperland** staat een 7-persoons bungalow met veel ruimte en privacy! De bungalow is van alle gemakken voorzien, wat uw vakantie alleen maar fijner maakt! U zit dicht bij het strand en Veerse Meer en winkels zijn er ook dichtbij. **De weken 32 en 33 zijn al bezet**, voor de rest is het op dit moment nog vrij... Voor meer info kunt u bellen naar 0118-584385.

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl
Psychologische Hulpverlening

Diverse vacatures voor zendingswerk in Albanië, Ecuador en Guinee

De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige (Luk. 10: 2)

Kijk voor meer informatie op www.zgg.nl/vacatures. Reageren kan tot en met 18 mei 2018.

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Voor een zorgzame begeleiding

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Praktijk den Uijl

*bieft hulp vanuit een Bijbelse visie
aan kinderen, jongeren
en volwassenen bij o.a.:*

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk) vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

psychosociale hulpverlening & contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel
010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

PASSIO
psychosociale hulpverlening & begeleiding

T 06-40 70 85 78
zorgen voor beter www.praktijk-passio.nl

NU OOK IN DE HOEKSCHE WAARD

VAN WAGENINGEN
BEGRAFENISVERZORGING

Na ruim 50 jaar als familiebedrijf op Goeree-Overflakkee werkzaam te zijn geweest willen wij onze activiteiten uitbreiden naar de Hoeksche Waard.

Ons familiebedrijf kenmerkt zich door betrokkenheid, betrouwbaarheid en persoonlijk contact.

Wij verzorgen alleen begrafenissen.

Voor informatie:

J. van Wageningen
Westdijk 31, 3244 BM Nieuwe Tonge
Telefoon 0187 651616 Mobiel 06 53241569

www.begrafenisverzorgingvanwageningen.nl

Parkinson in het gezin
Voor mantelzorgers en familieleden van mensen met Parkinson
maandag 14 mei - 19.30 uur • Woerden
• H.M. Lobbezoo

Wonderlijk gemaakt speciaal voor thuis
Voor ouders van kinderen met een verstandelijke beperking
donderdag 17 mei en woensdag 30 mei
- 19.45 uur • Barendrecht

Zangavond
150 mensen met een beperking zingen in de Doelen
maandag 21 mei - 18.45 uur • Rotterdam
• Pieter Heykoop en ds. C. van Krimpen

Ontmoeting
Voor volwassenen met een visuele beperking en hun partners
zaterdag 26 mei - 11.00 uur • Ermelo

Ontmoeting
Voor jongeren die het ProO volg(d)en
zaterdag 26 mei - 10.00 uur • Geldermalsen en Buren

Geef me de 5
Voor (nieuwe) leden van Helpende Handen
donderdag 31 mei - 19.30 uur • Rijssen
• Colette de Bruin

Ontmoet en beleef
Voor jongeren met een lichamelijke beperking
zaterdag 2 juni - 15.00 uur • Zegveld
• Willemien Hilberink

Voor meer informatie en aanmelden:
0348 48 99 70 • info@helpendehanden.nl
www.helpendehanden.nl

Woudenberg/Scherpenzeel. Te huur op mini-camping "Klein Oudenhorst": 10-persoons vakantiehuisje (rolstoel-toegankelijk), sta-caravans en kampeerplaatsen.
Tel: 0343-481558 / 0640023232
www.kleinoudenhorst.nl

Te huur in Kootwijkerbroek; een ruime vrijstaande woning met 5 slaapkamers voor max. een jaar. Tel. 06-53405696.

Waardevolle herdenkingsboeken

Verheft de banier
Bundel tijdredes - 100 jaar SGP

Bundeling van aansprekende SGP-tijdredes, gehouden in de afgelopen 100 jaar. Die van ds. G.H. Kersten en professor Wisse dateren uit de beginperiode van de SGP. Verder zijn bijdragen opgenomen van o.a.: ds. A.T. Huijser, ds. G.M. de Leeuw, ds. C. Sonneveld, ds. A. Verschuure

Deel 1 en 2
actieprijzen géén € 35,00 maar slechts
€ 29,50 (abonnees themaprekenarie: € 25,00)

Verschijsing: D.V. mei 2018
Lange Vorststr. 21 Goes Tel. 0113-221909 info@ramshoorn.nl - www.ramshoorn.nl

Psychologenpraktijk Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD • angst • burn-out • depressie • faalangst • fobie • gedragsproblemen • identiteitsproblemen • lichamelijke spanningsklachten • negatief zelfbeeld • onzekerheid • opvoedingsproblemen • paniek • piekeren • PDD-NOS • relatieproblemen • slaapproblemen • somberheid • spanning • stress • syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:
T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

THOLEN – GROTE KERK
Psalmzangavond (CD-opname) met de bovenstem van Yerseke
D.V. za. 12 mei – 19.30 uur – gratis!
Organist: Pieter Heykoop
Meditatie: Ds. G.J. van Aalst
Collecte Theologische School

Boekhandel
De ZONNEBLOEM
Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

BBV Barneveldse Begrafenis Vereniging

voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12
www.barneveldsebegrafenisvereniging.nl

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

BESTELBON

Hierbij bestel ik:

..... ex. Set **Verheft de banier** à 29,50
 Ik neem een abonnement op de themaprekenarie en betaal slechts € 25,00 p/set

Naam.....
 Adres.....
 Postcode.....
 Woonplaats.....
 Telefoonnr.....

Bon, in enveloppe zonder postzegel, zenden aan:
De Ramshoorn, Antwoordnummer 860, 4460 WB Goes

ook in de boekhandel
 uitgeverij en boekhandel 'de Ramshoorn'

BELJON - WESTERTERP

recruitment
interim
development

algemeen directeur

Erdee Media Groep (EMG) is een professioneel mediabedrijf, dat via meerdere kanalen Bijbels verantwoorde nieuws- en informatievoorziening biedt. Het Reformatorisch Dagblad, Terdege, de Banier en Digibron zijn de bekendste labels waaronder het bedrijf producten uitgeeft. De Bijbel, Gods onfeilbaar Woord, is de beslissende norm voor alle activiteiten van EMG. Exploitatie van digitale media en distributievormen, naast de papieren producten, betekent een dynamische en complexe situatie voor het mediabedrijf, zowel buiten als binnen. EMG werkt momenteel energiek aan nieuwe producten en diensten. Zie ook: www.erdeemediagroep.nl

U bent eindverantwoordelijk voor de langetermijnstrategie, de operationele sturing en de resultaten van EMG. U bent een ondernemende bestuurder met visie. Speerpunt is klantgericht ondernemerschap en innovatie. U zorgt voor nieuwe winstgevendende concepten en producten voor de diverse doelgroepen. U bewaakt de identiteit en wekt breed vertrouwen binnen de geledingen van de gereformeerde gezindte. U weet als bruggebouwer om te gaan met diverse stakeholders en belangen. U geeft inspirerend leiding aan het MT en rapporteert aan de Raad van Commissarissen. U beschikt bij voorkeur over een afgeronde academische opleiding.

Om te solliciteren reageert u via onze website met behulp van het referentienummer R2212. Voor meer informatie neemt u contact op met: kantoor Amsterdam, dhr. N.B. Kok, 06 - 29 15 97 97. Het functieprofiel en de tijdsplanning vindt u op onze website.

www.beljon.westerterp.nl

Amsterdam Eindhoven Groningen Heerenveen Hengelo Zwolle

Kees van Asselt
begrafenisondernemer

Oor een waardige en stijlvolle verzorging met aandacht voor persoonlijke wensen.

Vraag **GRATIS** ons 'laatste wensen' boekje aan.

Woudenberg e.o. m. 06 15 45 11 30 i. www.kvanasselt.nl

begrafenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
3131ES Vlaardingen
☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Dringende oproep voor reformatorisch onderwijs in Canada

De Calvin Christian School, verbonden aan de Ger. Gem. van Zuid-Alberta, Canada, heeft verschillende onderwijsvacatures voor het schooljaar 2018-2019. Om de continuïteit van het reformatorisch onderwijs aan onze kinderen te waarborgen, hebben deze vacatures een dringend karakter.

Wij zoeken o.a. een:

PRAKTIJKLERAAR

Denk hierbij aan lesgeven in de vakken (interieur)bouwen, lassen, mechanica, etc.

Meer informatie over de CCS is te vinden op lesgevenincanada.nl
Solliciteren? Stuur dan een brief en CV naar office@ccschool.ca

**Calvin
Christian
School**

Coalhurst, Alberta

Voor meer informatie over de vacatures, beschikbare immigratiehulp of sollicitatieprocedure, kunt u contact opnemen met de directeur Marc Slingerland:

001-403-381-3030 📞
marc.slingerland@ccschool.ca ✉

- ✓ **Ambtskleding**
- ✓ **HERENKLEDING**
- ✓ **Trouwkostuums**

Geerts
herenkleding
Dorpsstraat 229
3925 KC Scherpenzeel
033 277 88 99
www.geertsherenkleding.nl

Begravenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

H. de Jongh
D.D.E. Melieste
M.K. Ligthart
A.J. van Lieburg

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54
Waardenburg
0418 - 65 20 39
Werkendam
0183 - 70 10 17
Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland
0184 - 68 38 38

www.begravenisondernemingdejongh.nl

Huize Rehoboth

Kootwijkerbroek

- ✓ 16 ruime appartementen van 61 tot 85 m²
- ✓ Huurprijs vanaf ca. € 700,- per maand
- ✓ Uitgaande van de Ger. Gem. van Kootwijkerbroek

www.huizerehoboth.nl

Wonen in het Veluwe Kootwijkerbroek?

Bel 06 20 40 42 42 (Henk van Ee)
of bekijk de beschikbare
appartementen op
www.huizerehoboth.nl

Oplevering:
Juli 2018

Investeren in Huize Rehoboth?

Investeer tegen een aantrekkelijk rendement. Vul het formulier op de website in voor meer informatie of bel

Informatie: Jan Heijboer,
06 207 37 242

OPRUIMING 30 april - 11 mei

theologie # kinderboeken # romans # cd's # kaarten

Laan 15 - Nunspeet - 0341 250593
www.boekhandeldebeukelaar.nl

de **Beukelaar**
boekhandel

De Verrassing
Bungalowpark
Welkom terug op ons park!
Al 60 jaar verrassend op Texel!
www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 06-5773987
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aangele-
verd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen

(bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aan-
sprakelijkheid betreffende de inhoud van
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

de Saambinder *Bewuste keuze*

Ds. Labee over: **Wit en zwart**

Na de preek in onze gemeente over de verschijning van Christus aan Johannes op Patmos (Openbaring 1) gingen de gedachten naar de omschrijving van de Middelaar door de bruid (Hooglied 5). Is er een verklaring voor het verschil in de beschrijving van Zijn haar?

Wit

Als de oude apostel op de Nieuw-Testamentische rustdag in zielsvervoering de stem van Zijn Zaligmaker hoort, keert hij zich om. Dan ziet Johannes op Patmos tussen de zeven gouden kandelaren 'Eén, de Zoon des mensen gelijk zijnde'. De Koning van de Kerk openbaart Zich in Zijn werkingen en eigenschappen. In vers 14a lezen we: 'En Zijn hoofd en haar was wit gelijk als witte wol, gelijk sneeuw'. De kantekening schrijft dat hiermee de 'wijsheid en eeuwigheid' van Jezus Christus worden afgebeeld. De genoemde verwijsttekst, Daniël 7 vers 9, spreekt onder het beeld van de 'Oude van dagen' over de eeuwige God, 'Wiens kleed wit was als de sneeuw'. Koningen en vorsten droegen vaak een wit kleed. We kunnen denken aan Jozef, die van Farao bekleed werd met 'fijne, linnen klederen'. Na de veelkleurige rok en het slavenkleed droeg de lievelingszoon van Jakob ook een wit kleed. Hetzelfde lezen we ook van Mórdechai in het Bijbelboek Esther. In de Openbaring aan Johannes wijst het 'wit' op Christus' majesteit en heerlijkheid.

Johannes heeft Zijn Meester mogen 'zien' op die onvergetelijke tiende ure, hij heeft op Hem mogen zien toen hij volgeling werd, hij heeft Hem mogen zien aan het vloekhout der schande en na Zijn opstan-

ding. Maar nu mag Hij Zijn Zaligmaker zien, zoals hij Hem nog nooit gezien heeft. Nu ziet Johannes meer dan ooit, Zijn heerlijkheid en Majesteit! Kom, lezer(es), hebt u Hem zo ook weleens gezien in Zijn vlekkeloze Majesteit? En in Zijn dierbaarheid, beminnelijkheid en gewilligheid om een ellendige zondaar zalig te maken?

Zwart

Terecht legt de vraagsteller de vinger bij dat opmerkelijke verschil in 'kleur' tussen Openbaring 1 en Hooglied 5. In het laatstgenoemde Bijbelboek lezen we in hoofdstuk 5 vers 10 en 11: 'Mijn Liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tienduizend. Zijn hoofd is van het fijnste goud, van het dichtste goud; Zijn haarlokken zijn gekruld, zwart als een raaf'. De bruid uit het Hooglied mag in zielsverrukking aan de dochters van Jeruzalem haar Bruidegom beschrijven. En Zijn haarlokken zijn gekruld (kroes) en zwart!

De kanttekening (51) laat ons weten: 'Hiermede wordt de schoonheid der jeugd te kennen gegeven, want in die tijden hield men het daarvoor dat zwart haar de jongelingen wel stond en versierde, zijnde een teken van een hete en sterke natuur'.

Geen grijsheid of kaalheid is op Zijn gezegend hoofd te vinden, want dat is een teken van het feit dat wij voorbijgangers zijn. Ook de Christus der Schriften is de Oude van dagen en tegelijkertijd is Hij eeuwig jong. Naar Hebrëeën 13 vers 8: 'Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid'.

Het zal de vragensteller (en alle lezers) wel duidelijk zijn dat in beide Schriftplaatsen over de haarkleur van de Middelaar onder *beeldspraak* wordt gesproken. De Heere geve dat we de Persoon van Christus bij aan- of voortgang leerden kennen. Dan weet ik geen zaliger plekje dan met de balling Johannes te mogen liggen aan Zijn gezegende voeten, onder Zijn doorboorde Middelaarshand. Of met de bruid, in haar bange zoek- en zwerftocht, toch te mogen spreken: '...en al wat aan Hem is, is gans begerlijk. Zulk een is mijn Liefste, ja zulk een is mijn Vriend...' (Hooglied 5 vers 16m).

Het eiland Patmos

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.